

ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Πτυχιακή εργασία «Μουσικοί Πολιτισμοί»

Θέμα: «Ο ρόλος της μπάντας στη μουσική παράδοση του Γαστουρίου Κέρκυρας: Μία εθνομουσικολογική προσέγγιση»

Λευθεριώτη Ελένη Αγγελίνα

Επιβλέπουσες καθηγήτριες: κ. Διονυσίου Ζωή & κ. Ακογιούνογλου Μίτσυ

Κέρκυρα, Φεβρουάριος 2019

Περίληψη

Οι Φιλαρμονικές της Κέρκυρας και η μουσική παράδοση του τόπου αυτού προκαλεί το ιδιαίτερο ενδιαφέρον των ερευνητών. Η παρούσα εργασία εστιάζει στη μουσική παράδοση του Γαστουρίου Κέρκυρας και της μπάντας της Φιλαρμονικής Γαστουρίου «Ομόνοια». Η πρώτη φιλαρμονική της κερκυραϊκής υπαίθρου ξεκίνησε τη λειτουργία της λίγα χρόνια μετά την ίδρυση του Αλληλοβοηθητικού Συλλόγου Γαστουρίου «Ομόνοια», το 1898. Φαίνεται ότι η μπάντα έχει συνδεθεί άμεσα με την αναγνωρισιμότητα του Γαστουρίου, όπως και το ανάκτορο του Αχιλλείου. Ακολουθώντας μία ποιοτική ερευνητική προσέγγιση, κατά τη διάρκεια του Δεκεμβρίου 2018 και του Ιανουαρίου 2019 διεξήχθησαν οκτώ ημιδομημένες συνεντεύξεις στην περιοχή της Κέρκυρας με συμμετέχοντες της φιλαρμονικής, οι οποίοι αναφέρθηκαν στη συνολική εμπειρία τους στο χώρο της μουσικής και της προσωπικής τους επαφής με τη μπάντα της Φιλαρμονικής Γαστουρίου. Πιο συγκεκριμένα, η παρούσα έρευνα μελετά το ρόλο της μπάντας από την ίδρυσή της έως σήμερα, τους κοινωνικούς δεσμούς που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της μουσικής εκπαίδευσης και της συμμετοχής των μουσικών σε πολιτιστικά δρώμενα, καθώς και την προσπάθεια διατήρησης της μουσικής παράδοσης του τόπου. Μετά από θεματική ανάλυση (Braun & Clarke, 2006) των συνεντεύξεων προέκυψαν στοιχεία που αφορούν τη συλλογικότητα, την καταγωγή και την ιστορία, την παράδοση και τη λειτουργία της μπάντας, καθώς επίσης και τη συναισθηματική διάσταση που συνδέει τους συμμετέχοντες με τη μουσική αλλά και με τη μπάντα του χωριού τους. Όπως φάνηκε από τα αποτελέσματα, η φιλαρμονική παίζει σημαντικό ρόλο στην κοινωνική ζωή του χωριού, έρχεται να υπηρετήσει την τοπική παράδοση αλλά και να συνεχίσει το έργο των 120 χρόνων συνολικής προσφοράς στη μουσική εκπαίδευση του τόπου.

Λέξεις κλειδιά: Κέρκυρα, Μουσική Παράδοση, Φιλαρμονικές Κέρκυρας, Γαστούρι Κέρκυρας, Φιλαρμονική Γαστουρίου «Ομόνοια»

Εισαγωγή

Η Κέρκυρα συχνά είναι γνωστή για την πολιτιστική της κληρονομιά και την ανάπτυξη της στις τέχνες και κυρίως στη μουσική. Η παρούσα εργασία μελετά το ξεχωριστό αυτό γνώρισμα της κουλτούρας του μέσου Κερκυραίου πολίτη και την αγάπη του για τη μουσική και την παράδοση του τόπου του. Ειδικότερα εστιάζουμε στο γραφικό χωριό της μέσης Κέρκυρας, το Γαστούρι και στην μουσική παράδοση της πλέον πάνω από ένα αιώνα λειτουργίας Φιλαρμονικής Γαστουρίου, που μέχρι και σήμερα διατηρεί αναλλοίωτη την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου και την αγάπη των κατοίκων για τη μουσική.

Κέρκυρα

Η Κέρκυρα είναι το νησί που βρίσκεται στο βορειοδυτικότερο σημείο της Ελλάδος και ανήκει στο γεωγραφικό διαμέρισμα των Επτανήσων, των οποίων είναι και το μεγαλύτερο πληθυσμιακά νησί και το δεύτερο μεγαλύτερο σε έκταση. Μαζί με τα Διαπόντια Νησιά (Οθωνοί, Ερείκουσα, Μαθράκι) και τους Παξούς και Αντίπαξους αποτελούν το Νομό Κερκύρας με πληθυσμό λίγο περισσότερο από 100.000 κατοίκους (Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2014).

Το νησί της Κέρκυρας από αρχαιοτάτων χρόνων άκμαζε στις τέχνες και στα γράμματα και στον πολιτισμό γενικότερα. Οι διάφοροι κατακτητές (Αγγλική, Γαλλική, Βενετική και Ρώσικη κατοχή) και διοικητές που πέρασαν από το νησί άφησαν πλούσια πολιτιστική κληρονομιά. Πριν ακόμα από την ένωση των Επτανήσων το 1864, ιδρύθηκε στην Κέρκυρα το 1824 η Ιόνιος Ακαδημία, το πρώτο Ελληνικό Πανεπιστήμιο το οποίο παρήγαγε σημαντικούς επιστήμονες στον ελλαδικό χώρο αλλά και εκτός, καθ' όλη τη λειτουργία του έως και σήμερα (Κατσαρός, 1992). Κατά τον 18ο και 19ο αιώνα, όπου τα Επτάνησα άκμαζαν στις τέχνες και λειτουργούσαν σε αυτά οι πρώτες μουσικές σχολές της Ελλάδας, δημιουργήθηκε ένα ισχυρό πλαίσιο μέσα στο οποίο, όλα τα νησιά και ιδιαίτερα το νησί της Κέρκυρας με το θέατρο Σαν Τζιάκομο ήδη από το 1720, αλλά και στη συνέχεια το Παλαιό Δημοτικό Θέατρο (1902-1943), αποτέλεσε κέντρο για την ανάδειξη ορχηστρικής και οπερατικής μουσικής και στη συνέχεια τη δημιουργία της ελληνικής έντεχνης μουσικής (Διονυσίου, 2011).

Η παράδοση της Κέρκυρας και οι Φιλαρμονικές

Στο πλαίσιο των μουσικών σχολών που δημιουργούνταν στην Ελλάδα και στα Επτάνησα γενικότερα, στο νησί της Κέρκυρας δημιουργήθηκαν φιλαρμονικές, οι οποίες μέχρι και σήμερα αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της μουσικής εκπαίδευσης των Κερκυραίων πολιτών. Στο νησί της Κέρκυρας βρίσκονται σε λειτουργία όπως καταγράφονται σήμερα στην πόλη και την ύπαιθρο, τουλάχιστον δεκαέξι φιλαρμονικές. Παρακάτω καταγράφονται χρονολογικά από την παλαιότερη ιδρυθείσα έως τη νεότερη:

1. Φιλαρμονική Εταιρεία Κερκύρας (Ίδρυση: 1840)
2. Φιλαρμονική Εταιρία «Μάντζαρος» (Ίδρυση: 1890)
3. Φιλαρμονική Γαστουρίου «Ομόνοια» (Ίδρυση: 1898)
4. Φιλαρμονικός Σύλλογος «Σκριπερού» (Ίδρυση: 1909)
5. Φιλαρμονική Αδελφότης Λευκιμμαίων (Ίδρυση: 1910)
6. Φιλαρμονική Εταιρία Λευκίμμης (Ίδρυση: 1911)
7. Φιλαρμονική Λιαπάδων (Ίδρυση: 1955)
8. Φιλαρμονική Κορακιάνας «Σπύρος Σαμάρας» (Ίδρυση: 1958)
9. Φιλαρμονική Σιναράδων (Ίδρυση: 1962)
10. Φιλαρμονική Εταιρεία Αγίου Ματθαίου «Λορέντζος Μαβίλης» (Ίδρυση: 1965)
11. Φιλαρμονική Κυνοπιαστών (Ίδρυση: 1968)
12. Δημοτική Φιλαρμονική Αυλιωτών (Ίδρυση: 1979)
13. Φιλαρμονική Ένωση Κέρκυρας «Καποδίστριας» (Ίδρυση: 1980)
14. Δημοτική Φιλαρμονική Καρουσάδων (Ίδρυση: 1980)
15. Φιλαρμονική Ένωση Λακώνων «Άγιος Νικόλαος» (Ίδρυση: 1990)
16. Δημοτική Φιλαρμονική Θιναλίου (Ίδρυση: 1993)

Καταλυτική σημασία για την πορεία της μουσικής κυρίως στα Επτάνησα αποτέλεσε και η παρουσία και η δραστηριότητα του συνθέτη και μουσικοπαιδαγωγού Νικολάου Χαλικιόπουλου Μάντζαρου. Ο Μάντζαρος, αν και έγινε ευρέως γνωστός ως συνθέτης του εθνικού ύμνου της Ελλάδας, το μουσικοπαιδαγωγικό έργο του έχει καταφέρει έως και σήμερα να αποτελεί πηγή έμπνευσης και χρήσιμο υλικό προς αξιοποίηση στην εκπαιδευτική κοινότητα. Ήδη από τις αρχές του 19^{ου} αιώνα

διαμόρφωσε νέες δομές και καθιέρωσε την μουσική παράδοση και δωρεάν μουσική εκπαίδευση των νέων μουσικών του νησιού της Κέρκυρας.

Στις 11 Σεπτεμβρίου 1840 ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του Μάντζαρου επίσημα η πρώτη φιλαρμονική στο νησί, η Φιλαρμονική Εταιρεία Κερκύρας, «Παλαιά» όπως έγινε γνωστή, με σκοπό να προσφέρει δωρεάν μουσική εκπαίδευση στους Κερκυραίους πολίτες, ανεξαρτήτως ηλικίας ή οικονομικής κατάστασης, στα πρότυπα μουσικών ακαδημιών της Ιταλίας. Η φιλαρμονική εκτός από εκμάθηση πνευστών και κρουστών οργάνων, καθιέρωσε σχολή εγχόρδων, πιάνου, φωνητικής και σύνθεσης (Καρδάμης, 2015).

Στην Παλαιά Φιλαρμονική όπως και σε όλες τις φιλαρμονικές της Κέρκυρας λειτουργούν μέχρι και σήμερα, εκτός των άλλων σχολών, μουσικά σώματα, μπάντες όπως ονομάζονται, τα οποία αποτελούνται από ξύλινα και χάλκινα πνευστά και κρουστά όργανα (Διονυσίου, 2011). Οι μπάντες τέτοιου τύπου στο εξωτερικό ονομάζονται στρατιωτικές μπάντες (marching band), αποτελούνται από πνευστά και κρουστά όργανα και ερμηνεύουν κυρίως εμβατήρια και ύμνους σε εκδηλώσεις ή επετείους. Οι μπάντες των φιλαρμονικών της Κέρκυρας συμμετέχουν σε κάθε είδους πολιτιστική δραστηριότητα του νησιού, όπως θρησκευτικές και επετειακές εκδηλώσεις (λιτανείες, παρελάσεις), καθώς και δικές τους μεμονωμένες συναυλίες. Η συχνή ενασχόληση τους με το πολιτιστικά δρώμενα του νησιού έχει οδηγήσει ακόμα και στην ταύτιση της ίδιας της μπάντας με ολόκληρη τη λειτουργία της φιλαρμονικής δημιουργώντας σύγχυση πολλές φορές μεταξύ των δύο εννοιών (Συνέντευξη, Παυλίνα, 20/1/2019). Τα τελευταία χρόνια επίσης το ρεπερτόριο των μπαντών της κάθε φιλαρμονικής ποικίλει, καθώς το σύγχρονο ρεπερτόριο για μπάντες έχει αναπτυχθεί και διαφοροποιηθεί αρκετά από το ρεπερτόριο ακόμα και του προηγούμενου αιώνα. Οι μπάντες τα τελευταία χρόνια ερμηνεύουν κλασικά έργα μεγάλων συνθετών (συμφωνίες, οπερέτες, κονσέρτα), σύγχρονα έργα αποκλειστικά για ορχήστρες πνευστών, μουσική για θέατρο, κινηματογράφο, έργα αλληλένδετα με τις τέχνες, έργα παραδοσιακής κερκυραϊκής μουσικής και έργα της δημοφιλούς μουσικής της εγχώριας και διεθνούς μουσικής βιομηχανίας (Συνέντευξη, Πέτρος, 11/1/2019).

Μισό αιώνα μετά την ίδρυση της Φιλαρμονικής Εταιρείας Κερκύρας, και συγκεκριμένα το 1890, ιδρύεται η Φιλαρμονική Εταιρεία «Μάντζαρος», με βασικό της μέλημα την ψυχαγωγία της εργατικής τάξης. Με την αυγή του 20^{ου} αιώνα στη φιλαρμονική λειτουργεί, εκτός από σχολή πνευστών, κρουστών και έγχορδων

οργάνων, μικτή χορωδία και ορχήστρα, που έχει χαρακτηριστεί ιδιαίτερα πρωτοπόρο για την εποχή εκείνη (Ζούμπος, χ.χ.).

Η ίδρυση και η δραστηριότητα γενικότερα των φιλαρμονικών της Κέρκυρας στο κέντρο της πόλης, αλλά και στην ύπαιθρο έχουν αλλάξει σημαντικά την τοπική μουσική εκπαίδευση. Για το λόγο αυτό και οι τρεις φιλαρμονικές που αναφέρονται στην παρούσα εργασία έχουν ξεχωρίσει και έχουν βραβευτεί πολλάκις για αυτή την συνολική προσφορά τους από σημαντικούς φορείς (Ακαδημία Αθηνών, Gina Bachauer) της μουσικής εκπαιδευτικής κοινότητας εντός και εκτός των συνόρων της Ελλάδας.

Το Γαστούρι Κέρκυρας και η οικοδόμηση του Αχιλλείου

Το Γαστούρι είναι το χωριό που βρίσκεται δώδεκα χιλιόμετρα νότια της πόλης της Κέρκυρας και έγινε ιδιαίτερα γνωστό λόγω της γραφικότητας του, της πλούσιας βλάστησης της περιοχής και του ανακτόρου Αχιλλείου.

Το Αχίλλειο είναι το ανάκτορο που βρίσκεται ορεινά του χωριού και το οποίο στο παρελθόν αποτέλεσε θέρετρο της αυτοκράτειρας της Αυστροουγγαρίας, Ελισάβετ. Η ομορφιά του τόπου, ο φυσικός πλούτος και τα ψηλά κυπαρίσσια που πλαισιώνουν το ανάκτορο ήταν μερικοί από τους λόγους που η Ελισάβετ προτίμησε αυτόν τον τόπο και χάρη σε αυτήν απέκτησε τεράστια φήμη. Το 1889 η Ελισάβετ αποφάσισε να φύγει ένα διάστημα από την Αυστρία και να εγκατασταθεί στην Κέρκυρα, όπου οι Ιταλοί αρχιτέκτονες Ραφαέλ Καρίτο και Αντόνιο Λάνντι σχεδίασαν για αυτήν το Αχίλλειο. Ο θνήσκων Αχιλλέας είναι το επιβλητικό άγαλμα που σχεδίασε ο Ερνστ Χέρτερ και κοσμεί τον κήπο του ανακτόρου, από όπου πήρε και το όνομα του (Πουλής, 1991).

Ακόμα και μετά το θάνατό της Αυτοκράτειρας Ελισάβετ, ο Κάιζερ της Γερμανίας, Γουλιέλμος Β’, παρέμεινε στο Αχίλλειο και συνδέθηκε στενά με το χωριό του Γαστουρίου. Μάλιστα κατά την παραμονή του και έχοντας αποκτήσει ιδιαίτερη σχέση και με τους φορείς του χωριού, δώρισε στη Φιλαρμονική Γαστουρίου «Ομόνοια» τον «Αυτοκρατορικό Χορό Γαστουρίου-Κάιζερ», τον πλέον γνωστό γαστουριώτικο χορό, που οι κάτοικοι οικειοποιήθηκαν και ανέδειξαν ως παραδοσιακό χορό του χωριού, σε ένδειξη αγάπης και αμοιβαίας εκτίμησης η οποία συνεχίστηκε με αντίστοιχες και αμοιβαίες πράξεις θαυμασμού (Συνέντευξη, Πέτρος, 11/1/2019). Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, από τότε έως και σήμερα, το χωριό συνεχίζει

να προσελκύει κάθε χρόνο χιλιάδες επισκέπτες που θέλουν να γνωρίσουν την παράδοση αυτού του τόπου.

Φιλαρμονική Γαστουρίου «Ομόνοια»

Η τρίτη σε παλαιότητα και η πρώτη φιλαρμονική που ιδρύθηκε εκτός της πόλης είναι η Φιλαρμονική «Ομόνοια» στο Γαστούρι της Κέρκυρας. Η φιλαρμονική στα πρότυπα των δύο προγενέστερών της έπαιξε ίσως τον πλέον καθοριστικό ρόλο για την μετέπειτα μουσική εξέλιξη της μουσικής ανάπτυξης της υπαίθρου. Ήδη το Γαστούρι την εποχή εκείνη λόγω της γεωγραφικής του θέσης και του ανακτόρου του Αχιλλείου που βρισκόταν εκεί, είχε αναπτυχθεί και το Μάρτιο του 1898 ιδρύθηκε ο τότε Αλληλοβοηθητικός Σύλλογος Γαστουρίου «Ομόνοια» με σκοπό την καλλιέργεια πάσης φύσεως των κατοίκων της περιοχής, μέσω της ίδρυσης φιλαρμονικής και δραματικής σχολής. Η φιλαρμονική φαίνεται να ευνοήθηκε αρκετά, αφού πολύ σύντομα απέκτησε στέγαση και κατάφερε να φιλοξενεί και να πραγματοποιεί μαθήματα και πρόβες του σώματος. Μέσα σε διάστημα περίπου δέκα ετών κατάφερε να συσταθεί και να πραγματοποιήσει και την πρώτη της δημόσια εμφάνιση σε πολιτιστικά δρώμενα της περιοχής. Το 1909 η φιλαρμονική πραγματοποίησε την πρώτη εμφάνιση της στην περιοχή Ποντή, κοντά στο χωριό του Γαστουρίου και το 1912 πραγματοποίησε και την πρώτη της εμφάνιση στην πόλη της Κέρκυρας, με αφορμή την λιτάνευση του σκηνώματος του Αγίου Σπυρίδωνα την Κυριακή των Βαΐων (Παχής, 2009).

Ο Σύλλογος που ιδρύθηκε τότε και η φιλαρμονική που συνέχισε μετέπειτα το έργο αυτό, κατάφερε μέσα στο πέρασμα των χρόνων και όλων των δράσεων της να γίνει γνωστή και να ξεχωρίζει σε όλο το νησί, αλλά και να προσελκύει και πολλούς κατοίκους και των γύρω περιοχών. Ο Σύλλογος εξ αρχής είχε σαν στόχο να στηρίξει οικονομικά και να ενισχύσει τους κατοίκους του χωριού, όπως επίσης στη συνέχεια η φιλαρμονική να παράγει επαγγελματίες μουσικούς. Μετά τη λήξη της ιταλογερμανικής κατοχής η ανάκαμψη της φιλαρμονικής ήταν δύσκολη, αλλά η αγάπη για τη μουσική και η ανάγκη των νέων της περιοχής για την εκμάθηση μουσικής και την άμεση επαγγελματική τους αποκατάσταση σε μπάντες του Στρατού, της Αστυνομίας και του Ναυτικού κράτησαν τη φιλαρμονική ζωντανή. Αξιοσημείωτη είναι ακόμη η αφοσίωση των μουσικών, που ενώ κατάφερναν την εισαγωγή τους σε επαγγελματικές μπάντες εκτός του νησιού, συνέχιζαν να στηρίζουν οικονομικά και να βοηθούν με κάθε τρόπο τη φιλαρμονική.

Η φιλαρμονική σε όλη τη διάρκεια της λειτουργίας φάνηκε ιδιαίτερα πρωτοπόρα. Το 1953 μάλιστα συμμετείχαν στη μπάντα της φιλαρμονικής οι πρώτες γυναίκες μουσικοί, ενώ στις υπόλοιπες μπάντες του νησιού η πρώτη γυναίκα μουσικός παίρνει μέρος στη μπάντα είκοσι χρόνια μετά. Το 1974 πραγματοποιήθηκαν επίσης οι πρώτες δημοκρατικές εκλογές στον ελλαδικό χώρο μετά και από την ένωση των Επτανήσων με την υπόλοιπη Ελλάδα, στο χώρο που στεγαζόταν τότε η Φιλαρμονική (Συνέντευξη, Ευσταθία, 28/12/2018).

Μουσική και κοινότητα

Είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον να παρατηρήσει κάποιος, πώς μπορεί σε μια μικρή κοινότητα να διατηρηθεί μία τόσο μεγάλη μουσική παράδοση και να συνεχίζεται με τον ίδιο ενθουσιασμό μέχρι και σήμερα. Η Φιλαρμονική Γαστουρίου που ιδρύθηκε σε χωριό της Κέρκυρας και κατάφερε να επιβιώσει έναν αιώνα και είκοσι ένα πλέον χρόνια, αποδεικνύει την ιδιαίτερη σχέση που έχουν αναπτύξει οι κάτοικοι του χωριού με αυτή και η σύνδεση του κύκλου της ζωής με τη μουσική. Οι μουσικοί στο χώρο αυτό φαίνεται πως εκτός από την εκτέλεση μουσικής σε πραγματικό χρόνο είτε σε πρόβες, είτε σε εκδηλώσεις, αναλαμβάνουν ακόμα τις υποχρεώσεις που παρουσιάζονται στο πλαίσιο του συνόλου. Επίσης φαίνεται να αναπτύσσουν τα ξεχωριστά ακούσματα στο πλαίσιο της παράδοσης του τόπου και να αγαπούν την ιδιαίτερη μουσική τους ταυτότητα (Συνεντεύξεις: Ευσταθία, 28/12/2018, Ροδόλφος, Πέτρος, 11/1/2019). Η μουσική αυτού του τόπου μάλιστα δείχνει να είναι άμεσα επηρεασμένη από τους κατοίκους του, τον τρόπο ζωής τους και τις συνήθειες που έχουν ως κοινότητα. Στο Γαστούρι υπάρχει ακόμα και σήμερα η παρουσία και η επιτέλεση ζωντανής μουσικής με ενεργό ακροατήριο τους ίδιους τους κατοίκους του χωριού. Αυτό δημιουργεί και την πιο άμεση και προσωπική επαφή των μουσικών με το ακροατήριο, το οποίο φαίνεται να συμμετέχει και να υποστηρίζει κάθε δράση της φιλαρμονικής.

Παρατηρείται έτσι και η αντίθεση που δημιουργείται με τον σύγχρονο μοντέλο πολιτισμού στο οποίο το ενεργό ακροατήριο έχει περιοριστεί σημαντικά. Στο σύγχρονο πολιτισμό οι ακροατές επιλέγουν όλο και πιο σπάνια να παρακολουθήσουν συναυλίες ή εκδηλώσεις με ζωντανή μουσική, αφού πλέον είναι πιο εύκολη η πρόσβαση σε άλλου είδους ακρόαση, όπως αυτή προσφέρεται από τα διάφορα μέσα. Ταυτόχρονα με την πάροδο των χρόνων χάνεται η σύνδεση με την ουσιαστική ενεργητική ακρόαση και τις αισθήσεις που δημιουργούνται κατά τη

διάρκεια αυτής (Titon, 2009). Η φιλαρμονική σε μια μικρή κοινότητα όπως αυτή που μελετάμε, καταφέρνει παρ' όλα αυτά να διατηρεί ακόμα αυτό το στοιχείο και να υπάρχει σταθερά ενεργό ακροατήριο που τελικά ωθείται υποσυνείδητα στην ενασχόλησή του με τη μουσική.

Μεθοδολογία

Η παρούσα εθνομουσικολογική μελέτη ακολούθησε ποιοτικό σχεδιασμό. Πραγματοποιήθηκε στην Κέρκυρα κατά την περίοδο του Δεκεμβρίου 2018 έως και τον Ιανουάριο 2019. Σε αυτό το διάστημα διεξήχθησαν οκτώ ημιδομημένες συνεντεύξεις. Προϋπόθεση για όσους συμμετείχαν αποτελούσε το να είναι μέλη της μπάντας της Φιλαρμονικής Γαστουρίου ή να είναι μουσικοί με καταγωγή από το Γαστούρι ή και μη. Πρωταρχικός στόχος ήταν η διερεύνηση του ρόλου της μπάντας του χωριού στην μουσική παράδοση του τόπου.

Περιγραφή συνεντεύξεων

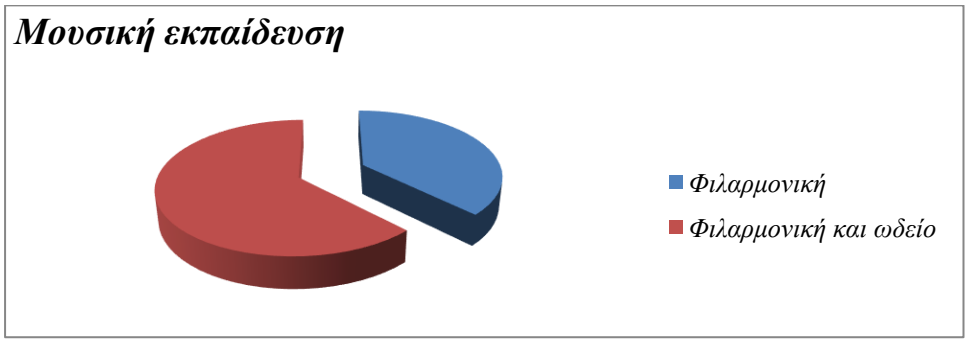
Κατά τη διάρκεια της έρευνας πραγματοποιήθηκαν οκτώ ημιδομημένες συνεντεύξεις σε ενήλικα άτομα και ενεργά μέλη της μπάντας της Φιλαρμονικής Γαστουρίου. Οι πέντε συνεντεύξεις έγιναν πρόσωπο με πρόσωπο και σε οικείο για εκείνους περιβάλλον, ενώ οι υπόλοιπες τρεις έγιναν μέσω τηλεφώνου. Όλες οι συνεντεύξεις ηχογραφήθηκαν και είχαν διάρκεια είκοσι με τριάντα λεπτά. Οι συμμετέχοντες υπέγραψαν έντυπο συναίνεσης για τη συμμετοχή τους στην ερευνητική διαδικασία και για λόγους ηθικής και δεοντολογίας και της διατήρησης της ανωνυμίας των συμμετεχόντων στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων, έχουν χρησιμοποιηθεί ψευδώνυμα και έχουν αφαιρεθεί γεγονότα για να διασφαλιστεί η προστασία των προσωπικών τους δεδομένων.

Θεματική ανάλυση

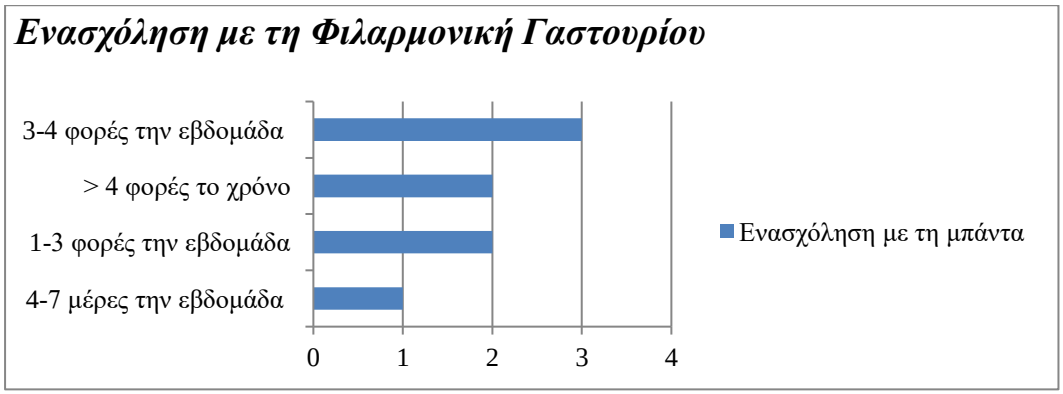
Η ανάλυση των συνεντεύξεων ακολούθησαν τα βήματα που προτείνουν οι Braun και Clarke (2006). Μετά τη μεταγραφή των συνεντεύξεων και αφού διαβάστηκαν αρκετές φορές, έγινε η πρώτη κωδικοποίηση η οποία οδήγησε σε ευρύτερες θεματικές. Από την ανάλυση εντοπίστηκε υλικό, που είχε να κάνει με τη ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων των μελών της μπάντας, μέσα από τη συμμετοχή τους σε πρόβες και πολιτιστικές εκδηλώσεις εντός και εκτός του χωριού. Στις ευρύτερες θεματικές ενότητες προέκυψαν η προσωπική και συναισθηματική σύνδεση των μελών της μπάντας με το χωριό, την ιστορία και την παράδοση, καθώς και η ανάγκη να είναι μέλη του συνόλου.

Παρουσίαση – απεικόνιση ταυτότητας του δείγματος

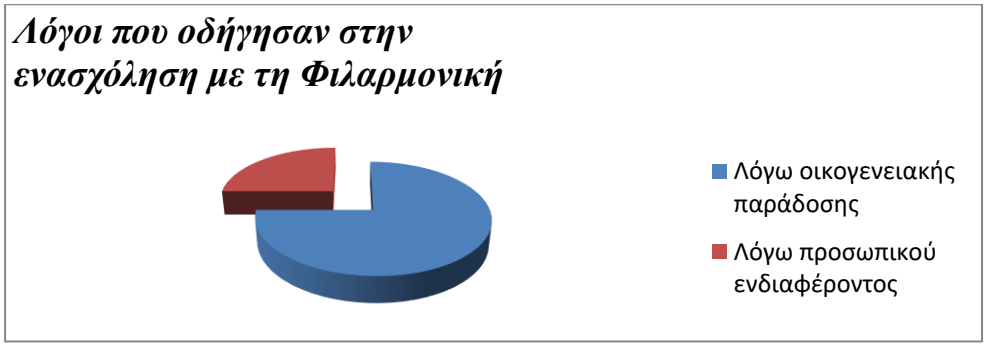
Συμμετέχοντες	Ηλικιακή δεκαετία	Έτη ενασχόλησης με τη μουσική	Μουσική ταυτότητα
1ος	50-60	40	Ερασιτέχνης
2ος	40-50	35	Επαγγελματίας
3η	20-30	14	Επαγγελματίας
4η	50-60	4	Ερασιτέχνης
5ος	20-30	25	Επαγγελματίας
6η	20-30	20	Ερασιτέχνης
7η	20-30	15	Ερασιτέχνης
8ος	20-30	12	Ερασιτέχνης

Οι πέντε από τους οκτώ συμμετέχοντες στην παρούσα έρευνα δήλωσαν πως εκτός από τη βασική τους εκπαίδευση σε Φιλαρμονική ξεκίνησαν ή επέκτειναν τις σπουδές τους και σε κάποιο ωδείο. Μόνο τρεις από αυτούς δήλωσαν πως παραδοσιακά έχουν παραμείνει στις μουσικές γνώσεις που προσφέρονται στο χώρο της Φιλαρμονικής.

Το μεγαλύτερο μέρος των συμμετεχόντων συμμετέχουν σε πρόβες της μπάντας και σε δραστηριότητες της φιλαρμονικής 3-4 φορές την εβδομάδα. Δύο συμμετέχοντες πηγαίνουν 1-3 φορές την εβδομάδα και ακόμη δύο, παρότι βρίσκονται πια εκτός του νησιού, δραστηριοποιούνται μέχρι και 4 φορές το χρόνο με τη μπάντα σε λιτανείες ή συναυλίες. Υπάρχει και άτομο βέβαια που πηγαίνει ακόμα συχνότερα, αφού βρίσκεται εκεί μέχρι και 7 μέρες της εβδομάδας, ειδικά σε περιόδους μεγάλου φόρτου εργασίας.

Δύο μόλις άτομα της Φιλαρμονικής δήλωσαν πως ασχολήθηκαν εξ αρχής με τη μουσική λόγω προσωπικού ενδιαφέροντος και αγάπης για τη μουσική, ενώ όλοι οι υπόλοιποι ξεκίνησαν την ενασχόλησή τους με τη μουσική λόγω της οικογενειακής παράδοσης και των επιρροών από το φιλικό και οικογενειακό περιβάλλον τους.

Τέλος, τρεις από τους οκτώ των συμμετεχόντων της συγκεκριμένης έρευνας που δραστηριοποιούνται πια στη μπάντα της Φιλαρμονικής Γαστουρίου φαίνεται ότι δεν ξεκίνησαν από τη συγκεκριμένη Φιλαρμονική την ενασχόληση τους με τη μουσική, παρ' όλα αυτά τώρα είναι μέρος της. Η πλειοψηφία των μελών της μπάντας όμως, οι υπόλοιποι πέντε όπως μας απάντησαν, ξεκίνησαν και συνεχίζουν να συμμετέχουν στη φιλαρμονική από τα πρώτα μουσικά τους βήματα έως και σήμερα.

Αποτελέσματα ανάλυσης συνεντεύξεων

1) Η εκμάθηση της μουσικής ως μέσο κοινωνικοποίησης

Σύμφωνα με τα λεγόμενα από την ανάλυση των συνεντεύξεων παρατήρησα πως ένα μεγάλο μέρος των ατόμων που ξεκίνησαν στη φιλαρμονική από μικρή ηλικία και δραστηριοποιήθηκαν σε αυτή αναπτύχθηκαν και ανέπτυξαν προσωπικές σχέσεις στο πέρασμα των χρόνων και συνεχίζουν ακόμα και σήμερα να έχουν μια ιδιαίτερη σχέση με το χώρο της φιλαρμονικής και τα άτομα της. Η Θεανώ ανέφερε χαρακτηριστικά πως *«Γενικά μ' αρέσει όλη η φάση με τις πρόβες και τις υπηρεσίες, περνάω καλά. Γιατί εκτός του ότι εμένα με γεμίζει να πηγαίνω να παίζω, έχω και την παρέα μου... νιώθω ότι είμαστε μια οικογένεια και ανυπομονώ κάθε φορά!»* και συμπλήρωσε *«Τα καλοκαίρια μάλιστα μαζευόμαστε και με τα παιδιά στο μαγαζί και μετά από πρόβες ή μετά από συναυλίες. Είμαστε μεγάλη παρέα!»*. Και η Άννα είπε επίσης *«Έχω κάνει πολλούς φίλους εκεί και πλέον κάθε χρόνο όταν έρχομαι παίζω μαζί τους σε υπηρεσίες και συναυλίες.»*. Ακόμα δείχνει να βοηθά η ενασχόληση με τη μουσική και τα μέλη φαίνεται να αναπτύσσουν και διαπροσωπικές σχέσεις και να έχουν επαφές και εκτός του πλαισίου των προβών και των δραστηριοτήτων της φιλαρμονικής όπως μας ανέφερε και ο Ροδόλφος *«Φαίνονται τα παιδιά πιο κοινωνικοποιημένα. Της μουσικής. Τα βλέπεις κάνουν την παρέα τους. Δεν έρχονται και παίζουν εκεί μόνο. Έχουμε τρεις παρέες. Μικροί, μεσαίοι και μεγάλοι! Έχουν την παρέα τους, έχουν ένα κρίκο και είναι δεμένα!»*.

Ακόμα και άτομα όμως που ξεκίνησαν σε άλλο σωματείο, είτε ωδείο, είτε ακόμα ξεκίνησαν σε μεγαλύτερη ηλικία να ασχολούνται με τη μουσική είπαν συγκεκριμένα, *«Η μουσική για μένα είναι το χόμπι μου. Την αγαπώ. Έτσι ήθελα να είναι πάντα. Γιατί ξεκίνησε από κάτι που με άγχωνε στην αρχή, ενώ δεν θα έπρεπε να είναι έτσι. Ενώ εκεί με αγκάλιασαν, με δέχτηκαν σαν να με ήξεραν χρόνια! Όταν έλεγαν ότι η φιλαρμονική είναι οικογένεια τους και οι κολλητοί τους είναι από εκεί και οι πιο παλιοί τους φίλοι από την φιλαρμονική, εμένα μου φαινόταν περίεργο. Τώρα όμως κατάλαβα. Δημιουργούνται φιλίες, παρέες. Όμως αυτό το πράγμα το βλέπω, υπάρχει στη φιλαρμονική. Είσαι ένα μέρος της ομάδας.»* και η Παυλίνα συμπληρώνει ακόμα πως *«Όμως ήμουν αγχωμένη την πρώτη φορά αλλά όχι τόσο αγχωμένη όπως με το πιάνο, που έπαιζα μόνη. Ήξερα ότι έχεις κάπου να στηριχτείς.»*. Στο σημείο αυτό φαίνεται επίσης πως ο ένας βοηθά, σέβεται και στηρίζει τον άλλο στο πλαίσιο της συνεργασίας που αναπτύσσεται μεταξύ τους όπως μας λέει και η Ευσταθία, *«Τα παιδιά αυτά με*

βοήθησαν πάρα πολύ και με είδαν σαν ισότιμη, σαν συμμαθήτρια. Δεν τους φάνηκε παράξενο, με σεβαστήκανε και δεν με κοροϊδέψανε και με βοηθήσανε. Με κάνανε να νιώσω καλά!». Επίσης αναπτύσσεται και ο υγιής ανταγωνισμός μεταξύ τους, υπάρχει καλή συνεργασία και θεωρούν υποχρέωση τους την συμμετοχή τους στη μπάντα όπως μας ανέφερε και ο Μάριος, *«Υπάρχει πολύ καλό κλίμα στη φιλαρμονική και στα παιδιά μεταξύ τους και ούτε και ο ανταγωνισμός γιατί το βλέπουν πολύ ερασιτεχνικά. Βέβαια αυτό έχει και τα κατά γιατί δεν υπάρχει το κίνητρο να γίνει καλύτερος ας πούμε από το διπλανό σου και να προσπαθήσεις να κάνεις κάτι καλύτερο. Είναι όλοι χαλαρά. Κάποιες φορές παίρνουν και κομμάτια σπίτι και διαβάζουν ας πούμε οπότε ασχολούνται εν μέρει. Βοηθάει και ο ένας τον άλλο πολύ, όλοι γνωρίζονται όχι μόνο από τη φιλαρμονική, είναι οικογένεια, γνωρίζονται από το χωριό, δουλεύουν μαζί, έχουν περηφάνια για αυτό και το προστατεύουν! Το βλέπουν σαν μέρος της ζωής τους. Δεύτερο σπίτι τους!»*.

Σημαντική στη συμμετοχή των νέων με τη μουσική είναι και η βοήθεια που τους προσφέρεται μέσω της ένταξης τους σε ένα σύνολο με το να είναι μέλη μίας μεγάλης ομάδας ή πιο σωστά για τους ίδιους μιας μεγάλης οικογενείας όπως μας τονίζει ο Ροδόλφος λέγοντας ότι *«Γι' αυτό λέμε ότι είμαστε οικογένεια. Και όταν ένα παιδί δικό μας συμβεί κάτι και πάθει κάτι τρέξουμε όλοι.»*. Η Ευσταθία επίσης λέει πως *«Τα παιδιά βρίσκουν μια ευχάριστη ασχολία και πηγαίνουν και μετά το σχολείο τους έχουν αυτό. Είναι ένα χόμπι που μπορεί να σου εξασφαλίσει τη ζωή σου και πιο παλιά και τώρα.»* αποδεικνύοντας πόσο ενεργά ασχολούνται τα παιδιά και πως μάλιστα κάποια προχωρούν στην ενασχόληση με τη μουσική και επαγγελματικά. Βέβαια ο Μάριος αναφέρει πως *«Έτσι όπως το βλέπω τώρα που βλέπω τα υπόλοιπα παιδιά όπως ήμουν εγώ αυτό που τους τραβάει αυτή τη στιγμή είναι η παρέα όχι η μουσική σαν μουσική. Παραδοσιακά πάνε δηλαδή επειδή υπάρχει στο χωριό η φιλαρμονική αλλά θεωρώ πως η παρέα είναι. Είναι και η βασική διαφορά με φιλαρμονική μέσα στην πόλη. Γιατί τα παιδιά στο χωριό πάνε όλα μαζί από το σχολείο παρέα, παραδοσιακά και δεν υπάρχει και η πίεση πάμε, μας αρέσει, συνεχίζουμε, δεν μας αρέσει, σταματάμε.»* αποδεικνύοντας ακόμα μια φορά πως η παράδοση του τόπου στη μουσική και την κληρονομιά του χωριού με τη φιλαρμονική ωθεί τα παιδιά στην ενασχόληση με τη μουσική και όχι απαραίτητα η αγάπη για αυτήν. Ο Ροδόλφος μας λέει πάνω σε αυτό πως *«Η φιλαρμονική είναι η καρδιά του χωριού. Όταν η φιλαρμονική είναι κλειστή το χωριό είναι νεκρό!»* δείχνοντας την στενή σχέση που έχουν οι κάτοικοι του χωριού με τη φιλαρμονική και τη λειτουργία της και ο Μάριος συμπληρώνει *«Είναι κάποιοι εκτός Κέρκυρας ή και εκτός Ελλάδας, αλλά όταν είναι εδώ βγαίνουν πάντα. Δεν χάνεις*

ποτέ κανέναν. Πάντα είναι όλοι εκεί. Ο Χ. έλειπε πολλά χρόνια αλλά όταν γύρισε ήταν σαν να μην έχει φύγει ποτέ.» θέλοντας να δείξει τη σχέση κάθε Γαστουριώτη με τη φιλαρμονική που με κάποιον τρόπο πάντα συνδέονται.

Τέλος μέσω της ενασχόλησης με τη μουσική τα παιδιά αναπτύσσουν και την κρίση τους και τις προτιμήσεις τους γύρω από τη μουσική και όπως μας λέει ο Μάριος *«Τα παιδιά γενικά προτιμούν τα πιο σύγχρονα και γνωστά για αυτά τραγούδια από κλασικό ρεπερτόριο της μπάντας. Τα καινούρια λόγω του ενθουσιασμού παίζουν τα πάντα αλλά με τον καιρό αυτό αλλάζει.»*. Στην πορεία της μουσικής πορείας τους και ακούγοντας και παίζοντας διάφορα είδη φαίνεται να υπάρχουν προτιμήσεις ανάλογα το ηλικιακό κοινό.

2) Η μουσική παράδοση στο Γαστούρι: *«Ένα δέντρο μεγαλώνει επειδή δεν το έκοψε κανείς»*

Η φιλαρμονική όπως φαίνεται από την ίδρυση της είχε σκοπό να βοηθήσει και να συμμετέχει με κάθε τρόπο στα πολιτιστικά δρώμενα του χωριού όπως χαρακτηριστικά μας λέει και ο Πέτρος *«Η ίδρυση της Φιλαρμονικής ξεκινάει στα τέλη του 19^{ου} αιώνα σε μια εποχή που ιδρύονται στην Κέρκυρα πολλά πολιτιστικά σωματεία. Είναι μια εποχή πολύ δύσκολη μετά από την πτώχευση της κυβέρνησης Χαριλάου Τρικούπη και τον ατυχή πόλεμο στη Θεσσαλία το 1897. Η περίοδος αυτή είναι μια περίοδος οικονομικά δύσκολη και μέσα σε αυτό το πλαίσιο δημιουργούνται σύλλογοι οι οποίοι κυρίως έχουν σκοπό την αντιμετώπιση του προβλήματος, του έντονου προβλήματος της φτώχειας στο νησί. Οι πολιτιστικοί σύλλογοι αυτοί λέγονται αλληλοβοηθητικοί. Ένας από αυτούς τους συλλόγους με αυτό ακριβώς το περιεχόμενο είναι και ο Αλληλοβοηθητικός Σύλλογος του Γαστουρίου. Ο σύλλογος αυτός έχει σκοπό να συνδράμει τις οικογένειες που δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα της επιβίωσης χορηγώντας τους κάποιο οικονομικό βοήθημα ή συνήθως τρόφιμα. Γι' αυτό το λόγο γίνονται έρανοι και διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις από τις οποίες εξοικονομούνται μικροποσά που στη συνέχεια διανέμονται στους αναξιοπαθούντες.»*. Μάλιστα συμπληρώνει πως ακόμα και σήμερα η διάθεση των ανθρώπων να συνεχίσουν αυτή τη μουσική παράδοση υπάρχει και τονίζει *«Επομένως δεν είναι μια στατική υπόσταση. Ξέρει τι έκανε, ξέρει τι κάνει και φυσικά το πιο πιθανό είναι πως ξέρει τι θα κάνει! Δεν επιβιώνει, αυτό είναι το σημαντικό να μελετήσεις, δεν επιβιώνει επειδή συνεχίζει ο χρόνος την πορεία του. Η φυσική εξέλιξη του χρόνου ακολουθείται*

από την ύπαρξη ενός οργανισμού. Με άλλα λόγια υπάρχει επειδή θα υπάρχει. Ένα δέντρο μεγαλώνει επειδή δεν το έκοψε κανείς! Και αυτό ίσως πρέπει να το μελετήσεις!». Σε αυτό φαίνεται να συμφωνεί και η Ευσταθία λέγοντας πως *«Είναι σημαντικό, η διάθεση των ανθρώπων να συνεχίσουν ένα ιστορικό σύλλογο.».*

Ιδιαίτερης μνείας ήταν και η αναφορές στη μουσική παράδοση και πως αυτή έχει περάσει σε κάθε οικογένεια του χωριού. Λέει χαρακτηριστικά ο Ροδόλφος *«Έχουμε απόγονους οικογενειών. Από την ίδρυση της φιλαρμονικής μουσικούς, του Σπύρου είναι 6η γενιά ή 7η. Πατέρας, παππούς, αυτός... Υπάρχουν και 5 γενιές μουσικών εκεί μέσα.»* και ο Πέτρος συμπληρώνει *«Παραδοσιακά είμαι η τρίτη γενιά των μουσικών της οικογενείας. Ο παππούς μου υπήρξε ένας από τους ιδρυτές μουσικούς της φιλαρμονικής, από μικρός στη μουσική, διοικητικό στέλεχος, ο άλλος μου ο παππούς εκτελεστής πάρα πολλά χρόνια. Και ο πατέρας μου διοικητικοί όλοι, ε ακολουθώ και εγώ την ίδια μοίρα. Μουσικός και διοικητικός. Τίποτα το περίεργο δηλαδή στην όλη διαδικασία.»* θέλοντας να τονίσει πόσο φυσιολογικό και αναμενόμενο για την οικογένεια του κάθε Γαστουριώτη είναι και η συμμετοχή του στη φιλαρμονική. Ο Μάριος επίσης λέει πάνω σε αυτό πως *«Όλη η οικογένεια μου ο πατέρας μου, ο αδερφός μου, ο αδερφός του πατέρα μου, κλαρίνα, τρομπόνια, τρομπέτες. Ο άντρας της αδερφής της γιαγιάς μου ήταν κλαρίνο και μαέστρος στο Γαστούρι. Οπότε στην ουσία δεν ξέρω αν ήθελα από μόνος μου να πάω, αλλά πήγα παραδοσιακά και εγώ.»* και υπογραμμίζει την οικογενειακή παράδοση που τον οδήγησε στην ενασχόληση με τη μουσική χωρίς να είναι σίγουρος εάν ενδιαφερόταν πραγματικά να ασχοληθεί με αυτή σε πρώτο στάδιο.

Φαίνεται λοιπόν η ιδιαίτερη σχέση του χωριού και των οικογενειών με την παράδοση στη μουσική και η συνεχής ενασχόληση και των νέων μουσικών να τη διατηρήσουν όπως λέει και ο Πέτρος πως *«Τα παιδιά συνεχίζουν να ασχολούνται σε όλες αυτές τις εκδηλώσεις που περιστρέφονται γύρω από αυτό το κομμάτι της παράδοσης. Όσες εκδηλώσεις γίνονται στο Αχίλλειο είτε από τα παιδιά είτε και από τη Φιλαρμονική γενικά, έχουν πάντα τεράστια επιτυχία και γι' αυτό η φιλαρμονική εξακολουθεί και θέλει το Αχίλλειο ως χώρο εκδηλώσεων. Τα παιδιά γενικά θεωρούν το Αχίλλειο κομμάτι του χωριού διότι δεν ξέρουν πάρα πολλά πράγματα γύρω από αυτό. Δεν είναι γραμμένα και πολλά πράγματα...»* και η Ευσταθία που παρουσιάζει πόσο ιδιαίτερη θεωρεί την συμμετοχή της φιλαρμονικής στη ζωή του τόπου όπως δηλώνει *«Η ζωή ενός χωριού που έχει φιλαρμονική είναι διαφορετική από ένα άλλο που δεν*

έχει. Η φιλαρμονική συντροφεύει το χωριό στις εκδηλώσεις, στις χαρές του, στις λύπες του... Κάνει τη ζωή πιο όμορφη!» και συμπληρώνει επίσης και πως έχει αλλάξει η συμμετοχή της μπάντας της φιλαρμονικής και άλλων εκδηλώσεων στο χωριό με τα χρόνια όπως μας λέει πως *«Στον Άγιο Σπυρίδωνα ήταν μια πλατεία που έκαναν χορό κάθε Κυριακή. Έπαιζε η μουσική και ο κόσμος χόρευε. Εγώ θυμάμαι και πανηγύρια της οδηγήτριας που ήταν με τη φιλαρμονική. Τα τελευταία χρόνια το έχουν αλλάξει και φέρνουν ορχήστρα για το πανηγύρι. Κάναμε χορό και στο κτήριο της φιλαρμονικής. Και αποκριάτικο χορό είχαμε κάνει εκεί και η μπάντα έπαιζε στη σκηνή.»*. Για πολλούς επίσης υπάρχει μια σύγχυση όπως φαίνεται και παραπάνω ταυτίζοντας την έννοια της μουσικής με τα ακούσματα από τη μπάντα της φιλαρμονικής και ταυτοποιώντας τις δύο έννοιες της μουσικής με την ίδια τη φιλαρμονική. Αυτό προκύπτει και από τη αγάπη που έχουν για τον ιστορικό σύλλογο που υπάρχει στο χωριό τους και συνεχώς δραστηριοποιείται σε κάθε περίσταση ή γιορτή. Όπως λέει ο Ροδόλφος *«Βέβαια και με πολλές θυσίες που έχει χρειαστεί να κάνουμε και παραμονή του Αγιού να κάνουμε πρόβες και παραμονή Χριστουγέννων πρόβες, εεε έχουν ένα κουμπί... Το φιλότιμο! Το φιλότιμο του γαστουριώτη... Βέβαια ρίχ του το στο φιλότιμο και δείξε τους τι κάνεις για το χωριό και την ιστορία τους, για την παράδοση τους. Να παραδώσουν ένα έργο που θα αύριο και μεθαύριο θα είναι και οι απόγονοι περήφανοι!»* φαίνεται η θέληση των κατοίκων να συνεχιστεί η μουσική παράδοση του χωριού και η λειτουργία της ιστορικής φιλαρμονικής με κάθε θυσία ή κόπο που μπορεί να χρειαστεί από όλους τους συμμετέχοντες ώστε να διατηρηθεί αυτό που έχουν δημιουργήσει τόσα χρόνια.

3) Η Φιλαρμονική Γαστουρίου: *«Όταν η Φιλαρμονική είναι κλειστή, το χωριό είναι νεκρό!»*

Μέσα από την ανάλυση των συνεντεύξεων φάνηκε πόσο προσηλωμένοι σε αυτό που κάνουν είναι οι συμμετέχοντες στη μπάντα της Φιλαρμονικής, αλλά και όλοι οι κάτοικοι του χωριού. Όπως είπε ο Ρένος *«Το θεωρούν μεγάλη τιμή να παίζουν και να υπάρχει ένας μουσικός μέσα στην οικογένεια. Είναι αλληλένδετη η ζωή μας...»* και ο Ροδόλφος συμπληρώνει *«Άλλο σωματείο δεν έχουμε! Είμαστε το μονάκριβο, το αγαπημένο, ο γαστουριώτης είναι πολύ περήφανος γι' αυτό, δεν έχω ξαναδεί τέτοια πώρωση! Δηλαδή πείραξε του το σπίτι, γκρέμισε του το, μην του πειράξεις τη φιλαρμονική, σε σκότωσε! Μιλάμε προτιμάει να μείνει νηστικός, προτιμάει οτιδήποτε*

αρκεί να μη του πειράξεις τη φιλαρμονική. Αυτό εγώ δεν το έχω ξαναδεί. Με πολύ πάθος! Αγάπη!»

Παραδέχτηκαν πως λόγω του ότι η Φιλαρμονική είναι το μοναδικό σωματείο που λειτουργεί στο χωριό, όταν είναι κλειστή είναι πολύ αισθητή η απουσία της. *«Η φιλαρμονική είναι η καρδιά του χωριού. Όταν η φιλαρμονική είναι κλειστή, το χωριό είναι νεκρό!»* ανέφερε χαρακτηριστικά ο Ροδόλφος δίνοντας έναν ιδιαίτερα σημαίνοντα τόνο στην ύπαρξη της φιλαρμονικής και το δέσιμό της με τη ζωή του χωριού. Παρακάτω αναφέρει ο ίδιος *«Έχει ένα καφενείο αλλά περνάει κανείς απέξω και βλέπει σκοτάδι στη φιλαρμονική και βλέπει μια ερημιά. Είναι το σωματείο που δίνει ζωή στο χωριό. Και είναι και μονάκριβο! Δεν έχουμε άλλο»*.

Αξιοσημείωτο είναι το ότι οι κάτοικοι έχουν συνδέσει τη Φιλαρμονική με κάθε περίσταση στο χωριό και έτσι είναι διαρκής η προσπάθεια να διατηρήσουν και να συνεχίσουν να υπερηφανεύονται για τη λειτουργία της Φιλαρμονικής του χωριού τους. Δίνουν ιδιαίτερη σημασία στην ύπαρξη της Φιλαρμονικής στη ζωή τους, καθώς αναφέρει ξανά ο Ροδόλφος *«Αυτό το σπίτι δεν είναι μόνο για πρόβες είναι για να περνάμε και καλά!»*. Ταυτόχρονα υπάρχει η πεποίθηση ότι η Φιλαρμονική έχει προσδώσει έναν διαφορετικό χαρακτήρα στο χωριό. όπως τονίζει η Ευσταθία, *«Το χωριό το δικό μας θεωρούμε ότι έχει ένα διαφορετικό τρόπο ζωής από τα άλλα τα χωριά. Η ζωή ενός χωριού που έχει φιλαρμονική είναι διαφορετική από ένα άλλο που δεν έχει. Η φιλαρμονική συντροφεύει το χωριό στις εκδηλώσεις, στις χαρές του, στις λύπες του... Κάνει τη ζωή πιο όμορφη!»*

Μέσα από την ενασχόληση τους με το σωματείο, φαίνεται να αναπτύσσουν και να καλλιεργούν τις διαπροσωπικές τους σχέσεις. *«Βοηθάει και ο ένας τον άλλο πολύ, όλοι γνωρίζονται όχι μόνο από τη φιλαρμονική, είναι οικογένεια, γνωρίζονται από το χωριό, δουλεύουν μαζί, έχουν περηφάνια για αυτό και το προστατεύουν! Το βλέπουν σαν μέρος της ζωής τους. Δεύτερο σπίτι τους!»* αναφέρει ο Μάριος. Αυτό το καλό κλίμα στις διαπροσωπικές σχέσεις που επικρατεί στη Φιλαρμονική και η συνεχής παρουσία στις πολιτιστικές εκδηλώσεις του χωριού είναι και ένας από τους λόγους που κάθε οικογένεια έχει και από ένα τουλάχιστον μέλος της στη Φιλαρμονική και τη νιώθουν σαν οικογένεια και σπίτι τους, όπως χαρακτηριστικά την αποκαλούν. *«Είναι σημαντικό η διάθεση των ανθρώπων να συνεχίσουν ένα ιστορικό σύλλογο!»* (Πέτρος, συνέντευξη, 11/1/2019) *«Δεν έχει ζωή, πραγματικά χωρίς ζωή χωρίς την φιλαρμονική! Και μας αρέσει πάρα πολύ, είμαστε ανοιχτοί πάντα θετικά σε οποιονδήποτε ζητήσει το κτήριο να κάνει μέσα εκδηλώσεις...»* (Ροδόλφος,

συνέντευξη, 11/1/2019). Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα της μείζονος σημασίας της Φιλαρμονικής για τη ζωή των ανθρώπων του χωριού έδωσε η Ευσταθία αναφέροντας: *«Την πρωτοχρονιά έμενε ένας άνθρωπος μέσα στο σπίτι να υποδεχτεί τη φιλαρμονική γιατί το θεωρούσε γούρι για όλο το χρόνο! Η μάνα μου δε φεύγει ποτέ από το σπίτι γι' αυτό το λόγο.»*.

4) Η δράση της μπάντας εντός και εκτός του χωριού

Η μπάντα της φιλαρμονικής συμμετέχει σε πολιτιστικές εκδηλώσεις του χωριού από την ίδρυση της ακόμα. Όπως δήλωσε η Ευσταθία *«Η φιλαρμονική συντροφεύει το χωριό στις εκδηλώσεις, στις χαρές του, στις λύπες του... Κάνει τη ζωή πιο όμορφη!»* και συμπλήρωσε δίνοντας ένα πραγματικό γεγονός που συμβαίνει κάθε χρόνο τις γιορτές λέγοντας πως *«Την πρωτοχρονιά ας πούμε γυρίζει η φιλαρμονική και πηγαίνει στο κάθε σπίτι και λέει τα κάλαντα το πρωί. Γυρίζουν όλο το χωριό, στα Πικουλάτικα, στο Πέραμα μέχρι του Ποντή! Μαζεύουν και τα λεφτά και τα δίνουν στη φιλαρμονική και δίνουν και στα παιδιά.»*.

Η φιλαρμονική φαίνεται επίσης να συνεχίζει την παράδοση και να δίνει ζωή στο χωριό, με συνεχείς δράσεις στο κτήριο που στεγάζεται. Όπως μας ανέφερε ο Ροδόλφος *«Το χωριό χωρίς τη φιλαρμονική δεν έχει ζωή, πραγματικά χωρίς ζωή και μας αρέσει πάρα πολύ, είμαστε ανοιχτοί πάντα θετικά σε οποιονδήποτε ζητήσει το κτήριο να κάνει μέσα εκδηλώσεις, παράδειγμα ο Σίσκος (Κορυφαίος Α' Κρατική Ορχήστρα Αθηνών), παράδειγμα μια γερμανική μπάντα που είχε φέρει πέρσι ο Μιχαλόπουλος (Μαέστρος), πρόπερσι. Θέλουμε το κτήριο να αποτελεί εστία πολιτισμού και για τη φιλαρμονική και για το χωριό και είμαστε ανοιχτοί πάντα να το δίνουμε αυτό το κτήριο σε ότι έχει να κάνει με πολιτισμό! Ακόμα και αν δεν πρόκειται για ανθρώπους όπως ο Σίσκος ή τους Γερμανούς αλλά και για μια διάλεξη από έναν επιστήμονα, μια έκθεση φωτογραφίας, ότι έχει σχέση με την τέχνη. Είναι κάτι που θέλουμε να μετατραπεί αυτή η αίθουσα σε εστία πολιτισμού και για το χωριό και για τη γύρω περιοχή. Θέλουμε ο χώρος μας να παράγει τον πολιτισμό και τις τέχνες!»* και μίλησε συμπληρωματικά και για την προσπάθεια να κρατήσουν και τα νέα μέλη με δραστηριότητες που θα είναι ευχάριστες γι αυτούς αναφέροντας πως *«Εμείς κατά καιρούς χρησιμοποιήσαμε το κτήριο της φιλαρμονικής να κάνουμε πάρτι, όπως την περίοδο καλοκαιριού ή μια περίοδο καρναβαλιού ή τα Χριστούγεννα... και τα παιδιά είχανε είδαμε ανταπόκριση! Τους δείξαμε ότι αυτό το σπίτι δεν είναι μόνο για πρόβες*

είναι για να περνάμε και καλά. Έχουμε κάνει και προβολές από ταινίες στην αίθουσα ειδικά στα μικρά παιδιά της θεωρίας εε και έχουμε και τις παρέες μας.» Στην προσπάθεια να προσελκύσουν και νέα ακόμη μέλη από το χωριό διάφοροι μουσικοί της φιλαρμονικής πραγματοποιούν δράσεις και στα σχολεία της περιοχής για να ενημερώσουν και να παρακινήσουν περισσότερους ακόμα νέους μουσικούς και στο κτήριο της φιλαρμονικής. Ο Μάριος μάλιστα επισήμανε πως *«Φέτος έλεγαν να μην πάνε στο σχολείο για ενημέρωση ο πρόεδρος, να έρθουν ένα Σάββατο μια Κυριακή στη φιλαρμονική και να τους κάνει μια παρουσίαση. Ένας από κάθε όργανο να το ακούσει ή ίσως κάποιο σύνολο να ακούσουν.»*

Στη φιλαρμονική φαίνεται επίσης να δραστηριοποιούνται και πολλά άλλα μουσικά σώματα, όπως τόνισε η Παυλίνα πως *«Υπάρχει και κουιντέτο χάλκινων που είναι επίσημο δηλαδή το δικό μας δεν ήταν απλά σύνολο κλαρινέτων όπως των χάλκινων που είναι «Βασίλης Κρητικός» από έναν παλιό αρχιμουσικό, έχουν δηλαδή και ονομασία.»* αλλά το πιο λαοφιλές και πολυπληθέστερο είναι η μπάντα. Η μπάντα της φιλαρμονικής μάλιστα έχει την πιο συχνή δράση στο ενεργητικό της με πολλές εκδηλώσεις καθ' όλη της διάρκεια του χρόνου όπως είπε ο Ρένος πως *«Αυτές όλες οι δραστηριότητες τελείωνε η μία και αρχίζαμε την άλλη! Και δουλεύαμε παράλληλα δύο δραστηριότητες μαζί. Κάναμε αγώνα με το χρόνο. Πολλές φορές ο μόνος μας εχθρός λέγαμε ότι είναι ο χρόνος. Για να τα προλάβουμε όλα.»* δείχνοντας πόσο συχνή είναι η ενασχόληση τους.

Το περασμένο χρονικό διάστημα η μπάντα έδωσε μεγάλες συναυλίες και εκτός του πλαισίου εκδηλώσεων του χωριού, αφού λόγω της επετείου για τα 120 χρόνια από την ίδρυση της φιλαρμονικής πραγματοποίησε και ταξίδια εκτός του νησιού, στην Αθήνα και τη Βιέννη, όπως και στο παρελθόν είχαν πραγματοποιήσει και αντίστοιχα ταξίδια στην Αμερική και σε άλλες ευρωπαϊκές πόλεις. Χαρακτηριστικά ο Ροδόλφος δήλωσε *«Ξέρεις αισθάνομαι ότι όλα γίναν πολύ σύντομα. Αισθάνομαι, και πολλές φορές κάθομαι και το σκέφτομαι και μόνος μου, ότι... Αμερική, Ηρώδειο, Αυστρία από δω από κει όλα αυτά τα μεγάλα μου συνέβησαν, συνέβησαν πολύ γρήγορα που λέω θεέ μου τα πιστεύω αυτά που έγιναν; Είναι τόσο πολλά και τόσο μεγάλα κάποια, που κλείνω τα μάτια μου και σκέφτομαι τα κάναμε εμείς όλα αυτά; Όχι εγώ. Τα κάναμε εμείς; Όλα είναι πραγματικά πολύ μεγάλα!»* επισημαίνοντας πόσο σημαντικό και σπάνιο επίτευγμα είναι αυτό για μια φιλαρμονική ενός χωριού της Κέρκυρας. Τις δράσεις αυτές φαίνεται να απήλαυσαν και οι νεότεροι μουσικοί της μπάντας όπως δήλωσε και η Άννα πως *«Πήγα πρόβες στη φιλαρμονική και κάναμε συναυλίες όχι*

μόνο στο χωριό, πήγαμε και Αθήνα και πήγαμε και στη Βιέννη και με το χορευτικό και κάναμε πολύ όμορφες συναυλίες και το χάρηκα και είχαμε και πολύ καλή εμφάνιση για την επέτειο της φιλαρμονικής!».

Στις εμφανίσεις της μπάντας φαίνεται επίσης να ισχύει ένας άγραφος κανόνας κυρίως για την σωστή και προσεγμένη εμφάνιση της μπάντας και όχι τόσο για την προσεγμένη μουσικά παρουσία σε εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται στο δρόμο. Η Θεανώ είπε γι αυτό πως *«Θυμάμαι στην πρώτη μου υπηρεσία μου είχαν πει καλύτερα μην παίξεις τίποτα αρκεί να είσαι εντάξει στη γραμμή σου γιατί είχα αγχωθεί πολύ.»*

Τα τελευταία χρόνια η μπάντα πραγματοποιεί και συναυλίες εντός και εκτός του νησιού και με καλλιτέχνες της ελληνικής έντεχνης και λαϊκής μουσικής. Η Παυλίνα ανέφερε την προσωπική της εμπειρία λέγοντας *«Η πρώτη μου συναυλία ήταν σε ταξίδι και είχα πολύ άγχος ήταν στο Παλλάς με τη Μαρινέλλα.».* Η δραστηριότητα αυτή φαίνεται να οδήγησε σε θετικά αποτελέσματα όπως είπε ο Μάριος πως *«Τότε με τις συναυλίες που έγιναν με τους τραγουδιστές είχαμε ένα μεγάλο μπαμ από εγγραφές και πολλοί ήρθαν επί τούτου γιατί τους άρεσε αυτό. Εδώ και πέντε χρόνια είναι πολύς ο κόσμος αυτός.».*

5) Γαστουριώτικος χορός: Ένας χορός αυτοκρατορικής καταγωγής

Στις συνεντεύξεις ιδιαίτερης μνείας ήταν για πολλούς και η σύνδεση του χωριού με την ιστορική παράδοση και τη σύνδεσή της με τους αυτοκράτορες που έχουν περάσει στο παρελθόν από το χωριό και ιδιαίτερα με την Αυτοκράτειρα της Αυστροουγγαρίας Ελισάβετ και τον Κάιζερ Γουλιέλμο Β'. Όπως μας είπε ο Πέτρος *«Φαίνεται πως ο αυτοκρατορικός χορός του Κάιζερ, όπως λέγεται, αυτός που ονομάστηκε τελικά γαστουριώτικος χορός, είναι διαφορετικός. Άλλο το κομμάτι άλλος ο χορός. Γενικά τώρα το Γαστούρι θεωρεί ιδιαίτερης αξίας και ιστορίας το κομμάτι αυτό. Ό, τι αφορά το Αχίλλειο, και τους ενοίκους του. Με άλλα λόγια τόσο την αυτοκράτειρα Ελισάβετ όσο και τον Κάιζερ της Γερμανίας Γουλιέλμο. Ότι περιστρέφεται γύρω από αυτό το κομμάτι της ιστορίας του χωριού προκαλεί και σήμερα ιδιαίτερο δέος.»* και συμπληρώνει ακόμα *«Εντυπωσιάζει γενικά και βέβαια δεν είναι μόνο το μουσικό κομμάτι, είναι και η πηγή της αυτοκράτειρας που είναι σημείο αναφοράς για το χωριό και η παράδοση που θέλει την αυτοκράτειρα να δωρίζει στην εκκλησία διάφορα πράγματα, όπως επίσης οι προσωπικές δωρεές των αυτοκρατόρων στους κατοίκους του χωριού ή κάποιες ονοματοδοσίες κατοίκων του χωριού από τους αυτοκράτορες.*

Παράδοση που εξακολουθεί και σήμερα. Θα ακούσετε το όνομα Ροδόλφος, που δεν νομίζω να ακούγεται και αλλού.» ενώ ο Ροδόλφος τονίζει *«Στην Αυστρία που πήγαμε το Σεπτέμβρη, πήγαμε στον εορτασμό για το θάνατο της Σίσσυ, συμπίπτουν τα χρόνια μας, πάμε μαζί με τη Σίσσυ εμείς.»*. Οι κάτοικοι δείχνουν να σέβονται και να συνεχίζουν την μακρά ιστορική πορεία στη μουσική παράδοση και την σύνδεση με τους αυτοκράτορες όπως μας αναφέρει και ο Μάριος *«Παρ' όλα αυτά θεωρούν τον αυτοκρατορικό χορό, αλλά και γενικά τα κομμάτια που έχουν σχέση με την Ελισάβετ και τον Κάιζερ, οποιοδήποτε κομμάτι όπως αυτά είναι βαλς, μαρς ή συμφωνικά κομμάτια ή οτιδήποτε είναι τα θεωρούν πολύ αγαπημένα δικά τους κομμάτια και ξέχωρα από όλη την υπόλοιπη μουσική παράδοση ή την μοντέρνα μουσική.»*.

Ως ένδειξη σεβασμού και στην προσπάθεια συνέχισης αλλά και διατήρησης αυτού του στοιχείου πρόσφατα φαίνεται να παίζεται ο Αυτοκρατορικός χορός από τη μπάντα της φιλαρμονικής και η Άννα λέει *«Παίξαμε το γαστουριώτικο και χόρεψαν κιόλας στη Βιέννη, χαμός έγινε! Δηλαδή δεν θυμάμαι όσο έχω παίξει εγώ κάτι τέτοιο μέχρι και σήμερα!»* και η Θεανώ συμπληρώνει *«Ναι έδειξε ότι άρεσε η ενασχόληση με το χορό αυτού του τόπου και στην πρώτη πρόβα χειροκροτήθηκε κιόλας!»*. Ο Πέτρος συμπληρώνει ακόμα για την συνέχιση και την αναδημιουργία του μουσικού υλικού ώστε να συνεχιστεί η μουσική τους παράδοση λέγοντας *«Προκαλεί συγκίνηση ακόμα και σήμερα ο αυτοκρατορικός χορός και ο αρχιμουσικός γράφει, συνθέτει πάνω σε αυτό ένα δικό του κομμάτι και συνεχίζει να δημιουργεί και σήμερα.»*.

Είναι σημαντικό πως οι ίδιοι αναγνωρίζουν πως ο χορός με την πάροδο των χρόνων έχει περάσει από διάφορες μεταγραφές και αλλαγές αλλά εξακολουθεί να αποτελεί για τους Γατουριώτες μέρος της μουσικής κληρονομιάς τους. Ο Ροδόλφος μάλιστα τονίζει πως *«Όχι όχι είναι διασκευή δεν είναι το πρωτότυπο. Το πρωτότυπο μπορείς να το ακούσεις σε αυτό το βίντεο που σου λέω γιατί είναι από την Αυστρία ένα ντοκιμαντέρ και μάλιστα δείχνει και τον Κάιζερ και ίσως είναι και κινούμενο το βίντεο. Είναι σπάνια εκτέλεση.»* και ο Μάριος συμπληρώνει *«Όχι ο γαστουριώτικος χορός όπως ακούγεται σήμερα σε ένα πανηγύρι δεν θυμίζει πολύ από που ξεκίνησε. Αν ακούσεις τη μπάντα να παίζει το γαστουριώτικο πάλι διαφέρει. Και αν ακούσεις και τον Αυτοκρατορικό χορό του Κάιζερ όπως το δώρισε και ήταν αρχικά θα δεις πως είναι τρία ίδια και διαφορετικά κομμάτια συνάμα! Όλη η ιστορία γενικότερα γύρω από τους Αυτοκράτορες και την παραμονή τους στο χωριό δίνει άλλη πνοή και ζωή στο χωριό.»* δείχνοντας πως υπάρχουν τουλάχιστον τρεις διαφορετικές ερμηνείες του χορού όπως

των γνωρίζουν σήμερα αλλά η σύνδεση στο μυαλό και την παράδοση του τόπου συνεχίζεται.

Τέλος φαίνεται από τα λεγόμενα της Ευσταθίας *«Εκεί ήταν μια πλατεία που έκαναν χορό κάθε Κυριακή. Έπαιζε η μπάντα και ο κόσμος χόρευε. Και κυρίως χόρευε το γαστουριώτικο. Εγώ θυμάμαι και πανηγύρια της οδηγήτριας που ήταν με τη φιλαρμονική. Τα τελευταία χρόνια το έχουν αλλάξει και φέρνουν ορχήστρα για το πανηγύρι. Με τη μπάντα ήταν αλλιώς. Έπαιζαν το γαστουριώτικο χαμηλά, αργά και μετά πιο γρήγορα και πολύ πολύ γρήγορα. Και εμείς χορεύαμε!»* να χρησιμοποιείται ο χορός σε διάφορες περιστάσεις και εκδηλώσεις του χωριού από πολύ παλιά και με την πάροδο των χρόνων να αλλάζει και να έρχεται στη σημερινή του μορφή.

Συμπεράσματα – Συζήτηση

Συνολικά από την βιβλιογραφική έρευνα, αλλά και την ανάλυση των συνεντεύξεων προέκυψε ιδιαίτερα ενδιαφέρον και πρωτότυπο υλικό για αξιοποίηση, το οποίο μάλιστα δεν είχε υπολογιστεί στο αρχικό στάδιο της έρευνας.

Παρατηρήθηκε πως τα παιδιά που είναι μέλη της μπάντας της Φιλαρμονικής αναπτύσσονται νοητικά, δημιουργούν ισχυρούς δεσμούς μέσα στο σύνολο και κοινωνικοποιούνται από μικρή ηλικία. Τα παιδιά μέσα σε αυτό το πλαίσιο μαθαίνουν εκτός από μουσική, να σέβονται και να βοηθούν ο ένας τον άλλον καθώς και να είναι ισότιμοι ανεξαρτήτου φύλλου, ηλικίας, συγγένειας εντός των μελών της Φιλαρμονικής είτε και καταγωγής από το χωριό. Είναι επίσης σημαντικό το ότι αναπτύσσουν ιδιαίτερη σχέση με τον ιστορικό σύλλογο στον οποίο είναι μέλη και σέβονται την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου. Νιώθουν ιδιαίτερα άνετα και οικεία στο χώρο της Φιλαρμονικής και αυτό οφείλεται στο καλό κλίμα που έχει δημιουργηθεί και στο όραμα να συνεχιστεί η πορεία που διαγράφεται στο χωριό αυτό παραπάνω από έναν αιώνα.

Εντοπίστηκε ακόμη η προσήλωση σε αυτό το έργο και η συνεχής προσπάθεια των μελών της Φιλαρμονικής να διατηρήσουν το ιδιαίτερο τοπικό τους γνώρισμα, καθώς και η ανάγκη να αναδείξουν τη μοναδικότητα της Φιλαρμονικής ως το μόνο εν ενεργεία σωματείο στο χωριό. Η ιστορική πορεία της Φιλαρμονικής και η σύνδεση με το Αχίλλειο και τους Αυτοκράτορες, που κατά καιρούς πέρασαν από αυτό, οδηγεί όπως είδαμε και στην αναδημιουργία μουσικού υλικού που ήδη προϋπήρχε, με σκοπό να διατηρηθούν η κληρονομιά και τα ακούσματά τους. Η Φιλαρμονική συνεχίζει μια πορεία χρόνων με συνεχή παρουσία στα πολιτιστικά δρώμενα του χωριού και του νησιού γενικότερα, αλλά και έξω από αυτό με συναυλίες και εμφανίσεις και στο εξωτερικό με ρεπερτόριο που συνεχώς αναζητά νέα ακούσματα και προσπαθεί να συμβαδίζει με τις απαιτήσεις του σήμερα.

Οι μαθητές που φοιτούν στη φιλαρμονική αναπτύσσουν δεξιότητες όπως το σεβασμό και τη συνεργασία και φαίνεται να μην βλέπουν ανταγωνιστικά ο ένας τον άλλο, αντίθετα προσπαθεί ο καθένας για την ατομική, προσωπική βελτίωση και γενικότερα για την καλυτέρευση του συνόλου στο οποίο είναι μέλη. Φαίνεται πως αυτό το ευχάριστο κλίμα δημιουργεί για τα παιδιά ένα ασφαλές περιβάλλον, στο οποίο ακόμα και αν χρειαστεί να φύγουν, μόλις γυρίσουν επιστρέφουν σε αυτό με την

πρώτη ευκαιρία ή στην ακόμα καλύτερη περίπτωση αγαπούν τόσο πολύ τη μουσική, που εξελίσσονται και ασχολούνται περαιτέρω με αυτήν και επαγγελματικά.

Τα τελευταία χρόνια με τη συχνότερη ενασχόληση των μουσικών της μπάντας και την εξέλιξη τους σε επαγγελματίες μουσικούς φαίνεται να δημιουργείται πολλές φορές χάσμα μεταξύ ερασιτεχνών και επαγγελματιών μουσικών που συμπράττουν όλοι μαζί στο ίδιο σύνολο. Η τακτική που ακολουθείται από την ίδια τη φιλαρμονική ως σωματείο, ώστε να παρουσιάζει ένα άρτιο εμφανισιακά αποτέλεσμα της φιλαρμονικής σε συναυλίες και θρησκευτικές εκδηλώσεις εντός και εκτός του χωριού φέρνει σε ρήξη τους μουσικούς. Αυτό φαίνεται ακόμα να δημιουργείται μιας και δίνεται μεγαλύτερη βαρύτητα στο φαίνεσθε και όχι στη μουσική και το ακουστικό αποτέλεσμα που παράγει το σύνολο. Οι προσπάθειες που γίνονται από τους καταρτισμένους μουσικούς και καθηγητές της φιλαρμονικής δεν βρίσκουν πάντοτε σύμφωνους τη διοίκηση και τα μέλη που προσπαθούν να διατηρήσουν το τοπικό παραδοσιακό γνώρισμα με ό, τι αυτό μπορεί να συνεπάγεται.

Παρ' όλα αυτά η αγάπη για τον τόπο τους και το κοινό όραμα που υπάρχει σε κάθε οικογένεια του χωριού για την συνέχιση του ιστορικού συλλόγου είναι πολύ πιο σημαντική από οποιαδήποτε διαφορά μουσικού περιεχομένου, όπως αναφέρθηκε παραπάνω. Η διοίκηση, οι δάσκαλοι και οι μουσικοί αλλά ακόμα και τα άτομα εκτός φιλαρμονικής που παρακολουθούν κάθε εκδήλωση στην οποία παίρνει μέρος έχουν έναν πολύ ισχυρό δεσμό μεταξύ τους και ιδιαίτερα ανεπτυγμένο το αίσθημα της ευθύνης για τη διατήρηση της μουσικής παράδοσης του τόπου. Φαίνεται πως δύσκολα θα αλλάξει αυτή η νοοτροπία τόσων χρόνων και πως η λειτουργία της Φιλαρμονικής Γαστουρίου δεν θα μπορούσε να μην συνεχιστεί και να μην αφήσει το στίγμα στο μουσικό πολιτισμό του νησιού και στα επόμενα χρόνια.

Βιβλιογραφία

Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology, 3*, 77-101.

Διονυσίου, Ζ. (2011). Music-Learning and the Formation of Local Identity through the Philharmonic Society Wind Bands of Corfu. Στο L. Green (επιμ.), *Learning, Teaching, and Musical Identity: Voices across cultures.* (σελ. 142-155). Bloomington & Indianapolis: Indiana University Press.

«Corfu». Στο Stanley Sadie (επιμ.), *The New Grove Dictionary of Music and Musicians* (2η έκδ.), τόμος 6. Macmillan Publishers Limited 2001.

Κλήμης, Οδ.-Καρ. (2007). *Κοινωνιολογία και μελλοντολογία του Κερκυραϊκού λαού*. Κέρκυρα.

Κατσαρός, Σ. (1992). *Σύντομη ιστορία της Κέρκυρας*. Κέρκυρα: Innovation.

Titon, J.T. (2009). Ένα επιτελεστικό μοντέλο μουσικού πολιτισμού. Στο Ε. Καλλιμοπούλου, Α. Μπαλάντινα (Επιμ.), *Εισαγωγή στην Εθνομουσικολογία* (σ.251-276). Αθήνα: Εκδόσεις Ασίνη.

Ελληνική στατιστική αρχή. Ημερομηνία προσπέλασης 20 Μαρτίου 2014, από http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SAM03/-

Καρδάμης, Κ. (2006). *Φιλαρμονική Εταιρεία Κερκύρας : ιστορική αναδρομή και προοπτικές: Η' Διεθνές Πανιόνιο Συνέδριο.* Κύθηρα: Εταιρεία Κυθηραϊκών μελετών.

Καρδάμης, Κ. (2015). *Νικόλαος Χαλικιόπουλος Μάντζαρος: βιογραφίες Ελλήνων συνθετών.* Αθήνα: Fagotto books.

Καρδάμης, Κ. (2010). *Έξι μελέτες για τη Φιλαρμονική Εταιρεία Κερκύρας*. Κέρκυρα: Φιλαρμονική Εταιρεία Κέρκυρας.

Καρδάμης, Κ. (2015) «Περί της ίδρυσης και περί την ίδρυση της Φιλαρμονικής Εταιρείας Κερκύρας: Αστικοί μύθοι και ιστορικές πραγματικότητες», *Μουσικός Ελληνομνήμων 21-22* (Μάιος-Δεκέμβριος 2015), 12-27

Σύντομο ιστορικό. (χ.χ.). Ημερομηνία προσπέλασης 22 Δεκεμβρίου 2018 , από https://fek.gr/history/istoriko?lang=el

Σύντομο ιστορικό της Φιλαρμονικής Εταιρίας Μάντζαρος. (χ.χ.). Ημερομηνία προσπέλασης 22 Δεκεμβρίου 2018, από https://femantzaros.com/istoria/sintomo-istoriko/

Ιστορικό του συλλόγου: Η ιστορία της Φιλαρμονικής Γαστουρίου (χ.χ.). Ημερομηνία προσπέλασης 22 Δεκεμβρίου 2018, από http://www.bandgastouri.gr/index.php/2013-08-01-16-58-51/2013-08-01-16-59-53

Μαρτίνης, Γ. (2015). *Η δράση και η λειτουργία της Φιλαρμονικής Εταιρεία Κέρκυρας και της Φιλαρμονικής Εταιρείας "Μάντζαρος" κατά την περίοδο της Κατοχής, μέσα από αρχειακές πηγές: διπλωματική εργασία.* Κέρκυρα: Ιόνιο Πανεπιστήμιο-Τμήμα Μουσικών Σπουδών

Τσανταρίδης, Γ. (2003). *Η μουσική στην Κέρκυρα: πολιτιστική παράδοση και εξέλιξη***.** Αθήνα: Νεοεκδοτική.

110 Χρόνια Προσφοράς στη μουσική παράδοση της Κέρκυρας. (2010). Κέρκυρα: Φιλαρμονική Γαστουρίου «Ομόνοια».

Σαλή Παπασαλή, Α. (2012). *Το Αχίλλειο της Κέρκυρας: θεματικό μουσείο: αποκατάσταση και αξιοποίηση ανακτορικού συγκροτήματος Αχιλλείου.* Αθήνα: Μεταίχμιο.

Πουλής, Σ. (1991). *Μια ξενάγηση στο Αχίλλειο: ιστορία και ξενάγηση.* Κέρκυρα: Επτανησιακές Εκδόσεις

ΟΙ ΜΠΑΝΤΕΣ ΤΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ - CORFU PHILHARMONIC BANDS. (2011). [Video]. Ανακτήθηκε από https://www.youtube.com/watch?v=c1jUg_JAJ20

Im Grunewald (ist Holzauktion) - Franz Meißner. (2009). [Video]. Ανακτήθηκε από https://www.youtube.com/watch?v=yH3tgkZ8yjk&feature=youtu.be&fbclid=IwAR3qJKPrM8qTsTAsEONgOq0H14cyapFluP1KfsIsx25MZIk7Owmq8u-O7UY

ΠΕΡΑΤΖΑΔΑ - ΚΟΡΑΚΙΑΝΙΤΙΚΟΣ - ΑΗ ΓΙΩΡΓΗΣ - ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΟΣ ΣΥΡΤΟΣ (ΓΑΣΤΟΥΡΙΩΤΙΚΟΣ): ΧΟΡΟΙ ΚΕΡΚΥΡΑΣ. (2015). [Video]. Ανακτήθηκε από https://www.youtube.com/watch?v=cnRFwNZ01ac

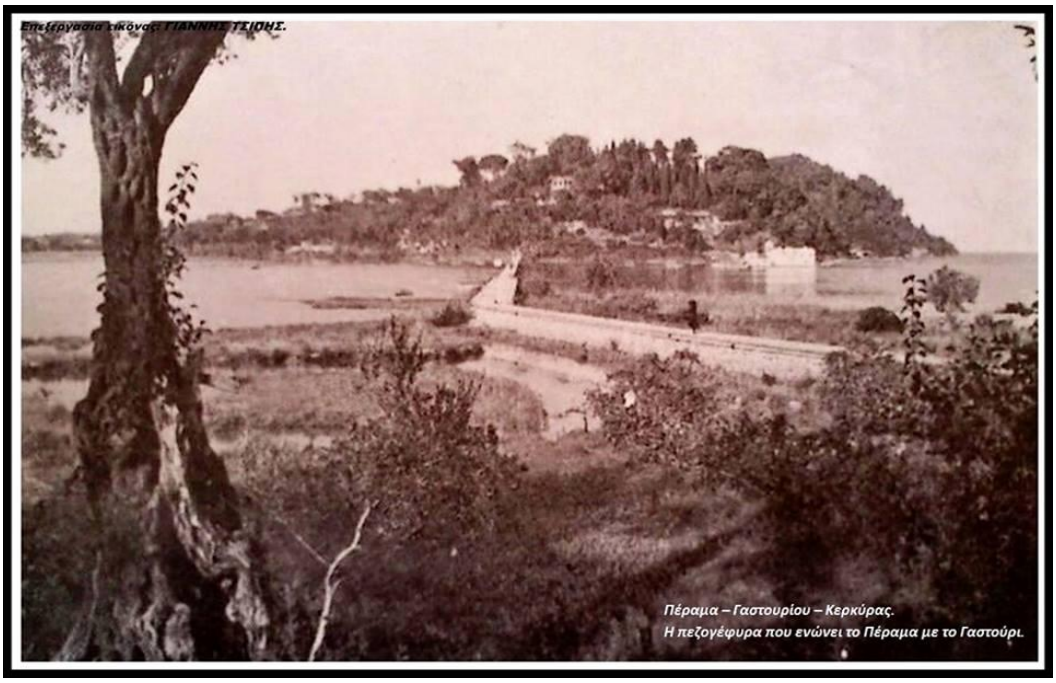
Φιλ. Γαστουρίου, Λαοδάμας "ΓΑΣΤΟΥΡΙΩΤΙΚΟΣ" 13 Οκτωβρίου 2018 για Κρουαζιερόπλοιο "Azamara Pursuit". (2019). [Video]. Ανακτήθηκε από https://www.youtube.com/watch?v=xMOj7vXhDcw

Wilhelm II of Germany. (2019). [Video]. Ανακτήθηκε από https://www.youtube.com/watch?v=JzbCh4c-8vA

ПАРАРТНМА

Ο χάρτης της Κέρκυρας και το χωριό Γαστούρι.

Φωτογραφία που δείχνει από μακριά το χωριό Γαστούρι.

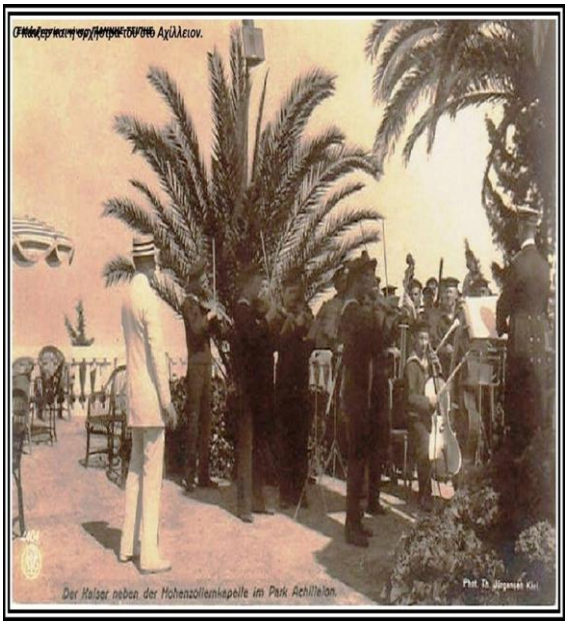

Η Αυτοκράτειρα της Αυστρίας, Ελισάβετ.

Το ανάκτορο του Αχιλλείου και ο θνήσκων Αχιλλεύς, το άγαλμα που βρίσκεται εκεί, από όπου πήρε και το όνομα του το ανάκτορο.

Φωτογραφίες από εκδηλώσεις στο Αχίλλειο και στην πλατεία του χωριού παρουσία του Κάιζερ Γουλιέλμου Β'.

Φωτογραφίες από τη μπάντα της Φιλαρμονικής το 1935 και το 2018 αντίστοιχα.

Η Μπάντα της Φιλαρμονικής Γαστουρίου στην Αυστρία το Σεπτέμβριο 2018 για τον εορτασμό από το θάνατο της Αυτοκράτειρας Ελισάβετ.

Η Μπάντα της Φιλαρμονικής Γαστουρίου εν ώρα πρόβας σήμερα.

Im Grunewald (ist Holzauktion) - Franz Meißner

Im Grunewald, im Grunewald ist Holzauktion,
Ist Holzauktion, ist Holzauktion,
Im Grunewald, im Grunewald ist Holzauktion,
Ist Holzauktion.

Links um die Ecke rum,
Rechts um die Ecke rum,
Überall ist große Holzauktion.

Der ganze Klafter Süßholz kost'nen Taler,
'nen Taler, 'nen Taler.
Der ganze Klafter Süßholz kost 'nen Taler,
'nen Taler kost er nur.

Γαστουριώτικος χορός

Κέρκυρα μου όμορφο νησί γλυκό στον κόσμο τόσο ξακουστό
με την περίσσια πρασινάδα κι ομορφιά παντού σκορπάς την ευωδιά.
Είσαι παράδεισος, είσαι μια ζωγραφιά σ' έχουν όλοι οι ξένοι ερωτευτεί τρελά
με τις ακρογιαλιές και με τι ευωδιές που σκορπούν οι τριανταφυλλιές.
Του Κάιζερ ωραίο εσύ τραγούδι Κέρκυρά μου εσύ λουλούδι
μικρό νησί χιλιατραγουδησμένο εις τον κόσμο ξακουστό.
Νησάκι των Φαιάκων Κέρκυρα μου εσύ έχεις μια χάρη περισσή
στου Ιονίου λούζεσαι την αγκαλιά της Εφτανήσου είσαι η κυρά.
Είσαι παράδεισος, είσαι μια ζωγραφιά σ' έχουν όλοι οι ξένοι ερωτευτεί τρελά
με τις ακρογιαλιές και με τι ευωδιές που σκορπούν οι τριανταφυλλιές.
Του Κάιζερ ωραίο εσύ τραγούδι Κέρκυρά μου εσύ λουλούδι
μικρό νησί χιλιατραγουδησμένο εις τον κόσμο ξακουστό.